

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 8 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 4 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 2 frt. — kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos pefitsor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért írtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Ooppelik L. és Mosse Rudolf, Hrllicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejervár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) ezimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után négy hasábos pefitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A párviadal.

(Vége.)

A modern párviadal.

Midőn legközelebbi cikkemet végeztem, utólagosan csak annyit jegyeztem meg, hogy az ordaliali párviadalt az ujkori vagyis latinosan az ugynevezett modern párviadal váltotta föl. Azonban korántsem kell azt gondolni, mintha e párviadalok szokásának és divatának váltakozása, az ujkor beálltával, csak ugy hamarjában megtörtént volna. Sok idő, sok előző ok kellett erre; s még így is a párviadalok ez uj divata — mint ezt az egyes történetbuvárok tanusitják — különböző nemzeteknél csak lassanként, s így különböző időben honosodott meg. (Lásd Buckle Henry Thomas: Geschichte der Civilisation in England, ford. Ruge Arnold. I. k. 2. oszt. 122. lap; azután Ottó József: Geschichte der Zweikämpfe 231. lapját).

Az ordaliali párviadalok szokásának megszüntetését nagy mérvben eszközölték elsöben is a pápák; mert mint Gratian decretumaiban olvashatjuk, már I. Miklós pápa 867-ben, V. István 886-ban, II. Sándor pedig 1070-ben épen az ordaliali párviadalokra vonatkozólag adták ki tiltakozó rendeleteiket. (Lásd Gratian decretumának II. részét); ezen pápák nyomdokait követték a többiek is, mint IX. Gergely, azután II. Julius, ki 1509-ben már anathematá dörgött az ordaliali párviadalokra; de ugyan ily szellemben működtek: X. Leo, VII. Kelemen, IV. Pius, XIII. Gergely, VIII. Kelemen pápák

is, kik keményen keményebb parancsokat bocsátottak ki a párviadalok ellen. A pápák ezen működésének adott kifejezést a tridenti zsinat is, midőn excommunicatióval s keresztényi temetés megtagadásával sújtá azokat, kik a párviadalokban részt vesznek s azokban elesnek. — A világi fejedelmek is sokat tettek e babonás szokás kiirtására; így p. o. sz. Lajos francia király, a protestans Gusztáv Adolf, II. Frigyes császár stb. De nemcsak külföldön, hanem hazánkban is voltak oly királyok, kik országos törvény-cikkkel által kezdték korlátozni és eltörlöni az ordaliali párviadalokat. Így maga Mátyás király 1486. 18. törv. cikkével eltörlö, vagyis szükébb körre szorítá a párviadalokat; hasonló szellemben hozott II. Ulászló király alatt az 1492. I. V. 3. törv. cikk; e törvények értelmében működhetett Zápolya János királyunk is, kiről Pesty Frigyes történetbuvárunk azt jegyzi fel, hogy ezen király uralkodása alatt végeztetett volna be 1540-ben Szászsebesen az ordaliali párviadalok sora. (Lásd Pesty Frigyes A perdöntő bajvivások történet műve 182. lapját).

De bármelyik évvel végződött, külföldön vagy hazánkban, az ordaliali párviadalok sora, én ezt most tovább nem vitatom, hanem helyette szölok a modern párviadalról, mint a mely tárgyat különben is e cikkem problémájául tűztem ki.

A ki az eddig előadottakat csak némi figyelmére is méltatta, az mindenesetre eleve is következtethette, hogy a modern párviadal, mely mai napig is divik között-

tünk, az ordaliali párviadalnak édes szülötte. Valóban ugy van; mert a kettő között csakis az a különbség, hogy míg az ordaliali párviadal szerint a küzdelem a törvény §§-ai értelmében nyilvánosan ment véghez s a győzelem az isten igazságtételére alapított, addig a modern párviadal szerint való küzdelemben a törvény ellenére (inkább titokban, mint nyilvánosan) maga a sértett fél vesz önmagának elégtételt ellenfélén karddal vagy pisztolylyal, — s így önmaga ítéel mintegy saját ügyében és emeli egyéni jogfogalmát az igazság trónjára.

Ezen egyéni jogfogalom erősbulést nyerhetett a középkorban divatozott „ököljog” vagy erősebb joga (Faustrecht, Fehderecht) elvéből is, mely szerint a jogtalanul megtámadó erőszak ellen, ismét csak az önvédelmi erőszak nyújthatott némi ellenszert; de bizonyos varázsszint is nyert e jogfogalom az által, hogy a középkori lovagok tényeit lovagias-ság-nak keresztelték, mely czimet azután a modern párviadalozók a maguk tetteire is átruházták.

Igy e különböző jogfogalom és viszony hozta létre a modern párviadalt, mely csakhamar ép oly általános divattá lett, mint ennek előtte maga az ordaliali párviadal volt.

Azokban, ha el tudjuk ítélni az ordaliali párviadalt, mint az emberiségnek középkori ostobaságát, akkor annál inkább ítéelhetünk a modern párviadal fölött, mint a mely egyrészlől édes szülötte amannak, másrészlől pedig minden törvényes jogot vagy alapot nélkülöz, ezenkívül nem is tökéletes neme az elégtételnek, s nem is állja

ki a józan ész kritikáját. Mert ha mellözük is a törvényt, mi bennünket e jogtalan küzdelemtől eltilt, maga Tóth Lőrincz jeles publicistánk is azt írja a modern párviadalról: „miserint kevés ember lesz, ki ez elégtétel e tökéletlen nemét, hol az ártatlan vesztheti életét vagy testi épségét, s a vétkes megtámadó, a durva s gonosz sértő ülhet gúnykaczagva diadalt áldozata felett; hol az erős, izmos pimasz, s a gyakorlott ügyes brávó és gladiator határozott előnnyel bír a legnemesebb, legértékesebb egyéniség felett, ha ennek testalkata, karizmai gyengék s látása nem elég éles; hol a paczkázó nemtelen azzal tetézheti gúnyait, hogy ellenének szegyenpirral borított homlokát még piros vérrel elborítja, hol a csábító, ha ily erős és szerencsés a viadalban és lövésben, mint a nőknél, bosszantó s lealázó gúnyjára minden igazság-érzetnek, azzal fizet a kevésbé ügyes s erős férjnek, hogy azt ráadásul arra, hogy nevét megbecstelenté s ágyát beszeny-nyezze, még az élök sorából is kiirtja, s töle a hűtlen menyecskét megszabadítja, kevés ember lesz — így végzi — ki az elégtétel e nemét esztelelnek s tökéletlennek, s rossz eszöknek ne tartsa a becstelt megmentésére.” (Lásd Tóth Lőrincz: A párbaj czimü értekezése 12. lapját).

Ha igazat adunk jeles Tóth Lőrinczünk emez okoskodásának a modern párviadalról, akkor bátran kérdezhethetjük: mi az oka tehát annak, hogy a modern párviadal még e mai napig is annyira divik, hogy az szinte kirthatatlannak látszik?

Ezen kérdés felette nehéznek látszik,

LITERÁRI CSARNOK.

Csak egy felhő....

Csak egy felhő van az égen,
Csak egy rózsám volt még nekem,
Mint a felhő a kék eget:
Ugy elhagyott ő engemet;
Hűtlen lett a rózsám.

Pedig ötlet úgy szerettem,
Érte adtam volna lelkem.
Mosolyogni, ha őt láttam,
Fenn voltam a menyországban;
Szerettem a rózsám.

E bokkrétát kalapomra,
Az ő áldott keze fonta.
Egyre fonnyad a levele,
Mióta oly hűtlen leve
Az én kedves rózsám.

Mint a bokkrétám levele,
Hervadjak el én is vele.
Mert az élet csak gyötrelm,
Hogyha meg nem osztja velem
Az én kedves rózsám.

F-r. F.

A semmiházi.

— Vázlat. —

Irta: Marosi Kálmán.

(Vége.)

Barkóczy Gusztai a szép asszonytól csakugyan visszament vigadó czimborái közé; de mikor oda visszakerült; akkor már a termet felfogatva, asztalok és székeket

feldöntve pezsgős üvegek tört darabjain részegen tánczoló vad publikumot talált.

Nagyot nevetett, mikor visszatért; s ki-mondhatatlanul örült annak, hogy az a sok részeg ember, mind az ő borától, az ő pénzén részegedett meg.

— Ellenmondás és megjegyzés nélkül fizette ki a számlát, mely az okozott kárral együtt kilenczezer forintra rugott. Mikor kivágta tárczájából azt a kilencz darab ropogós ezerest; azzal biztatta a száloda tulajdonost, hogy néhány hét múlva ismét fog adni egy bankettet.

— Az én termeimben többet nem!
Ezt válaszolta neki a vendéglős.
És ez eleget is volt.

Olyat nézett Barkóczy Gusztai arra a vendéglősre, hogy az nem tudott előtte megállni; egyet fordult, kiment s Barkóczyt otthagya a faképnél. Ez pedig utána rohant, kezét felemelte, ököre szorította és ütött.

Késő volt.
— A vendéglős az ajtót becsapta maga után s Barkóczyznak az ökle a kilincset érte. Nem szólt senkinek, szótlanul távozott el; otthon bezárkózott szobájába és nem is mutatta magát három napig.

— Nem tudom az éjtél után törtétekről álmodott-e otthon Szidike; vajjon látta-e Gusztit a szép asszonynál, annál a szép ballett tánczosnónél, a kivel a zugligeti majálison olyan szépen tánczolta a csárdást. Látta-e, midőn annak a szép asszonynak a keble ott hullámozott Barkóczy szívéen; midőn odaszorította magához

s ajkai egymásával összeforva — annak a szép asszonynak megmérgezett csókjai csattogtak Barkóczy ajkán.

Erről aligha álmodott Szidike.

*

A bankett után körülbelül kilencz hónapra Endre a következő tartalmu levelet kapta.

„Kedves Endre! Nem is hiszi menynyire fáj lelkemnek az a hideg közönyös-sége, a mivel irányomban közel egy év óta viseltetik. Naponként, de nem! minden pillanatban eszembe jut áldott jó szive, a melyben én annyi boldogságot találtam; az a gyakori jelenléte, a mi nekem oly sok örömet okozott. Hidje meg, elmaradásával minden nyugalom tova szállt s jól esik emlékeim között felidézni a multat, mikor egyedül az öné voltam. Emlékszik-e még a zugligeti majálisra? midőn együtt karöltve jöttünk le a hegyi-uton. Minő boldog voltam én akkor. És ön megengedte, el-túrta azt, hogy én vallaira borulhassak, hogy megpihenhessek ott. Nem gondolnám, mikép önhöz írott tréfás levelemtől idegenedett el annyira; hiszen önnek több a belátása, mint sem hogy azok közt a sorok közt mást olvasott volna, mint egyedül csak tréfát. — Vagy azt hiszi talán, hogy valamiért megharagudtam? Nem volt erre okom. Az ön jó szívet megbántani egyenlő lett volna a durvasággal; ennyit pedig ön nem érdemelt meg. Levelem küldése után sokáig várokotztam önre; nem jött el; sőt elmaradt végképen. Nem méltatott arra sem, hogy legalább megörven-

deztetett volna egy válaszszal. Vagy a fiatal embereknek a szive olyan érzéketlen ködarab?... Engedjen meg a kifejezésért; de az ön szive ilyen nem lehet. — Leveletem vegye bocsánatkérésnek, ha valamivel megbántottam volna, mit nem azért intézek önhöz, mintha talán valami re figyelmeztetni akarnám; de azért, mivel jól esik éreztetni nyugalomnak, ha az ön áldott jó szívére visszaemlékezik. — Isten áldja meg!... Szidike.”

Endre az első átolvasásra nem értette a levél tartalmát; másodsor is át kellett azt nézni figyelemmel, hogy valjon neki szól-e? ötlet ille-e?... Még mai napig sem tudta megfejteni a talányt, mi czézből intézte hozzá e sorokat Szidike.

Mit gondolnak önök, mit tett?...

Oda futott Szidikehez? leborult lábai elé? örjögött a szerelemtől? mámoros volt az örömtől?... vagy pedig valami nagy bolondot tett?...

Egyiket sem.

Az a nő, a ki egyszer elhidegült az egyikőtől a másikért; s a ki a másiktól cserbe hagyva ismét felkeresi az egyiket... az a nő nem érdemli meg, hogy az ember szöba álljon vele. Hanem az az egyik, a ki örjögve futna vissza régi kedveséhez, megérdemlené, hogy a világ azt tételezze fel róla, hogy — megbolondult.

Tehát ő is ugy tett azzal a levéllel, a mint a józan ész diktálta.

Keresztül futotta egyszer; figyelemmel átolvasta másodsor s mintán akkor se tudta megérteni: átadta annak a novella-írónak,

de csak azért, mert oly társadalomban élünk, melynek levegője a párviadal epidémiája (vagy tán igazabban mondva maníája) által rég időtől fogva meg van fertőzve, és pedig oly mérvben, hogy a ki tán eszénél s belátásánál fogva magasabb régiókat foglal el, s így ki olykor privát beszéde által vagy az irodalom útján az epidémia ellen csak egy kis szellőztetést vagy tán épen fertőtlenítést (désinfection) ajánl: az rendszeren e társadalomtól vagy mint szokták nevezni közvéleménytől lovagiatlanságra törekvőnek vagy plane gyávnának bélyegzetetik.

A másik nehéz oldala e kérdés megfejtésének onnan is van, mert hát a legnagyobb capacitásaink és tekintélyeink, kik tán épen ez esztelen szokás mikénti kiirthatása módjának felfedezésével bizatvák meg, gyakran maguk is párviadaloznak.

Ha így áll társadalmunk, s ha így élnek abban még legnagyobb tekintélyeink is: akkor bátran mondhatjuk és állíthatjuk, hogy a párviadalozás divata kiirthatatlanságának egyik oka maga az elfogult közvélemény, másik pedig nagyjaink példája, mely míg ily uton maradand, soha amazt kiábrándulni nem engedi.

Ha azért hazánk nagyjai a párviadalozás elhagyásával más példával ragyognak előttünk: akkor hiszem, meg fog tisztulni társadalmunk légköre is s előálland egy oly közvélemény, mely azoknak adja még a sérelmek közepett is az elismerés legszebb koszoruját, kik a becsületet nem vérengzés, hanem igazi nemes és humanus magavisélet által szerezték meg.

Vannak még más esetek is, melyeket szinte okai gyanánt számíthatnók fel a párviadaloknak; így p. o. sokszor tapasztaljuk, hogy egy bosszus indulat, egy hirtelen harag csak azért is idéz elő provokatívot, mert az egyszer kimondott szavunkat, habár annak helytelenségét magunk is beláttuk, de ha kimondtuk, azt visszahuzni gyávaságnak tartanók; ilyen továbbá az, hogy némely ember (különösen a fiatal) ha történetesen megtanulta a hatvágást, csak azért is henczeg, csak azért is keresi a becsületsértést, hogy azt a kis fegyverbeli gyakorlottságát s mindenek felett courageját valakin megmutathassa stb.

Azonban az ilyféle okai és esetei a párviadaloknak mind olyanok, melyek önként megszünnének akkor, ha a fentebb jelzettem nagyok példái mások lesznek s ha azoknak következtében a közvélemény is más nézponttal bír.

Van még végre oly eset is, melyet igen sokan a párviadalok örökké fenmaradandó okául s divatozásául azért tartanak, mert

az illető eset oly sérelmet foglalhat magában, melyet magunk becsülete vagy családjunk szentélye czélgéresítése nélkül sem a bíró, sem a legfelvilágosultabb közvélemény foruma elé nem vihetünk; mely esetben azért egy becsületes önértetes férfiú kész életét kockáztatni, vagy mint villám mindaddig dül, míg utoljára ellenfelével együtt maga magát is felemészti lángzó haragjában.

Hogy még ily szomorú tény is megtörténik: az — fájdalom — való! — Azonban, ha még ily rendkívüli körülmények közé jutnánk is: keressünk elégtételt keblünk szentélyében, öntudatunk tisztaságában és haladjunk tovább is az erkölcsiség nemes ösvényén, melyen a becsülettel nem bírók, már bennünket nem követhetnek; de ha netán még ezután is tolakodnának utánunk, vegyük igénybe ellenök az istenségtől nyert legszebb diplománkat, a józan eszt — s vessük meg a hitványokat!

Ily utakon és módokon gondoltam én határt szabni — legalább édes magyar hazánkban — az annyi századok óta rajtunk tyrannuskodó modern párviadalok divat-eszmélyének. — Lehet, hogy e cikkem nem tetszik sokaknak, mert a párviadalok multja szellőztetésével talán oly emberi gyengeségekről is emlékeztem, melyeknek nem tetszős vonalában a modern párviadalokat is föltüntettem. Azonban mentsem ki az ezen szellemben irt cikkemnél először a történeti igazságot, melyet meg nem tagadhattam, másodsor pedig azon hazafias törekvésem, mely szerint egyedüli óhajtam: megtartani a magyart s nem pusztítani az esztelen párviadalok által! — Igen, mert hazánknek szüksége van minden gyermekére, — s így nemzetellenes bünt követ el az, ki a magyarnak létszámát — az ugy is soha elégtételt nem adó párviadalok által — csak egygyel is megfogyasztja; mert épen e divatnak, a párviadal esztelen szokásának kiirthatására czélozhatott s adott kifejezést nagy Széchenyink is, midőn honfium mely bánatában szeretett nemzetéhez — a többek közt — ezt mondja: Olyan kevesen vagyunk, hogy még tán az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni!

Borostyán Sándor.

Tizenöt puskalövés, tizenöt puskalövés ellen.

Közlő: Dr. Seidel Pál.

(Vége.)

13) Somogyi G. Az állatok hasznos, vagy káros voltáról Seidel Pál természetrajzában egy árva szó sincs.

Milyen különös végzése is volt az a sorsnak!

Épen akkor kapott Endre a törvényszéktől egy sürgős végzést, midőn annak a balett-tánczosnőnek szomorú esetét olvasta a „Honban“...

— De kedves Lenkém! — szólott Endre — nézzed csak ezeket a kedves kis gyermekeket... olyan szépen kérik a délutáni oszontát...

Az a kedves kis feleség pedig megcsókolja azt a jó férjét; — azután azt a kedves kis hat esztendősi fiúcskát és azt a szép szöszke négy éves kis leányt megnyugtattja, hogy azonnal hoz nekik oszontára lekváros kenyeret.

De bocsássanak meg uraim és hölgyeim, hogy azok miatt a kedves kis gyermekek miatt pillanatra elvontam érdeklődő figyelmüket arról a törvényszéki végzéről.

Az volt benne, hogy a törvényszék mint csődbíróság, Barkóczy Gusztáv ellen a hitelezők kérelmére elrendelte a csődöt; Endrét pedig „perügelővé“ nevezte ki.

Sokan megjósolták, hogy ez lesz a vége annak az örültség könnyelmű pazarlásnak, s ime a jóslat teljesült.

Pár év alatt eltékozolta minden vagyonát; — és a mellett a csődnyitást kérő hitelezőknek követelése meghaladja a száz-ezeret.

Ennyi már egy gavallér ember becsületéhez nem fér.

Könnyelmű volt pazarolt, nem törődött semmivel — élt a jelennek.

13) Seidel P. Tübbe kellene dobni természetrajzomat, ha Somogyi urnak igaza volna. Különös gondom volt arra, hogy az állatok hasznos vagy káros voltával megismeressem a gyermekeket. Midőn ön természetrajzomról azt írja: hogy abban arról egy árva szó sincs; ugy tesz mint, a ki a kéményből lemaszott kéménysópróról azt mondáná: „mindenféle szín van rajta, csak fekete szín nincs, akkora sem, mint egy kis porszem.“ Ilyféle állítások után, ha az irodalmi illem nem tiltaná, azt mondanám t. Somogyi urnak: „Menjen el győntatótyúrához és győnjön meg neki, hogy nem irt igazat.“ Ezt nem szabad mondanom, tehát csak annyit ajánlok: „Tessék elmenni dr. Sikkóssy szemorvos urhoz, vagy más ügyes szemorvoshoz; mert ön szemüvegben szenved.“ — Mert másképp meglátná azt, hogy állatnominak majdnem mindenik sora az állatok hasznosságáról, vagy károságáról szól.

14) Somogyi G. Az elmondottakból eléggé látható, hogy az ismertetett munka nem érdemli meg, hogy az az iskolában kézikönyvvül használtassék.

14) Seidel P. Erről ítéletet mondani nem vagyok jogosítva én. Annyit azonban tudok, hogy tankönyvem hazánk számos iskolájában mintegy nyolcz év óta el van terjedve s a nyomtatott példányok el-elfogyván több kiadást ért. Én nem kényszeríthetem azokat az iskolák számára, mert csak szegény falusi plebánus vagyok. — Sem az egyházi, sem a világi hatóság nem kényszerített egy iskolaszéket és egy tanítót sem e tankönyv használatára. Sem miniszter, sem püspök nem volt kényszerítő. Maguk az iskolaszékek és a tanítók vitték és viszik be természetrajzomat az iskolába tankönyv gyanánt ön nem engemet, hanem az iskolaszékeket és tanító urakat támadta meg. — Nekem nem fáj az, hogy t. Somogyi ur azt mondja: „e tankönyv nem iskolába való.“ hanem inkább örömet szerez az, hogy mint a tények mutatják, az iskolaszékek és a tanítók minden felsőbb kényszerítő hatás nélkül önkényesen mondják, mutatják s tettel hirdetik azon nézeteiket: „e tankönyv az iskolába való!“

15) Somogyi G. E tankönyv azt sem érdemli meg, hogy valaki megtekintés végett hozassa meg magának.

15) Seidel P. Mintegy nyolcz év óta sok száz tanító, sok ezer gyermek megtekintette már azt!... On azzal végzi bírálatát, hogy tankönyvemet, melyet ön bírálatára elítél, megtekinteni sem érdemes! En azzal végzek, hogy „Somogyi Géza urnak bírálatát érdemes megtekinteni!“ — On fél a tankönyv és a bírálat közös megtekintésétől.... Én pedig örülök annak, ha az ön bírálatát tankönyvemmel minél többen összehasonlítanák.

Vége van a szellemi párbajnak. A közönség ítél fölöttünk. Soraim befejezése előtt azonban kell még néhány szót szólnom. Minden párbajnak okát szereti tudni a közönség. Legyen ezen szellemi küzdelemnek oka is nyilvános. Ne titkolódzunk!

Csontjaiból kiszáradt a velő; haja megöszült, s arcán a kora hervadás mély barázdákat szántott.

Mikor hitelezői zaklatni kezdték, — s nem volt semmije: akkor letűnt az élet szinpadáról... s nem látta többé senki...

* * *

Nézzék csak önök ott azt a rongyos embert.

Ott csatangol a térdig érő hóban, a csikorgó hidegben — az országotun.

Ugy fázik és olyan rongyos!... Térideiről leszakadt a posztó, most ott kullog rongyosan, ... mezitelen térdel... egy istenadta roszt cipőben.

Jobb kezét felemeli az égbe, s átkozódik rettenetesen.

Minden szava egy-egy átok!

Minden átka egy-egy bűn!

Mindenik felér egy pokollal!

A szakállára fagyott jeget őrzöngve szakgatja le, s a hidegtől kipirult ajka külön kezd.

Látják önök ott azt az embert? Tudják ki az?

... Ez az a semmi házi.

Huszonnégy éves korában 280,000 forintnak egyedüli örököse volt; s harminczkét éves korában nem volt egy veszekedett rongyos krajczárja sem.

— — — De jó volna most neki meleg szobában egy darab paprikás szalonna!...

Somogyi Géza ur a Néptanító Lapja munkatársa.

E lapok szerkeztője köztudomás szerint Gyertyány István ur. Ezen tekintetes szerkesztő ur lapjának folyó évi január 15-én megjelent számában nyíltan kijelentette azt, hogy „tüzzel-vassal“ kell ellenem küzdeni. Kijelentette, hogy természettanom (nem az a könyv, melyről jelenleg szóltunk (természetrajz), hanem természettan physica), hat kiadást ért.

Munkatársával — dr. Emericzy Géza urral — keservesen felsőhajtott e szavakkal: „Igazán megismeritja az ember szívet, ha elgondolja, hogy sok ezer gyermek ilyen munkából meríti természetani ismeretét, és sok száz tanító ilyen munka fondán terjeszti a természetani ismereteket.“

Nyíltan kijelentette, hogy természettanom annyira el van terjedve az országban, hogy azt másképp kiirtani nem lehet; hanem csak ugy, mint a lóheresben a fűnyügöt — „tüzzel-vassal.“

Dr. Emericzy Géza ur volt az első, ki a „tüzzel-vassal“ pusztítást megkezdte. Somogyi Géza ur lett a második.

Mindenik „Géza“, „mi a mostani népkifejezés szerint „Győzőt“ jelent.

Tehát két Győző jött ellenem természetrajzom- és természettanomat tüzzel-vassal pusztítani.

Lényeges elvi különbség van köztünk. Ők a népiszkolai tanítás terén generalisták. Én pedig specialista vagyok.

Ők azt vélik, hogy minden népiszkola népiszkola. Midenikben öt évesnél öregebb s tizenhárom évesnél fiatalabb gyermekek tanulnak. Mindenik népiszkola növendékeinek egyenlőn kell tanulniok.

Ép pedig azt vélem, hogy a különböző népiszkoláknak — különböző céljaik vannak.

Én a népiszkolák speciális viszonyai és céljaihoz óhajtom alkalmaztatni a tanterveket és tankönyveket.

Örülök, hogy a népiszkolák iskolaszékei és tanítói közül, minden hivatalos pressio nélkül, a nagy rész velem szavaz.

Én és elvárátim nem akarunk a kisdédnek tej helyett adni ludczombot, sem pedig mézes-kalács helyett caviárt.

Viszhang az „Őszinte szavakra.“

E rovat alatt jelent meg e lap folyó évi 64-ik számában egy nemeskeblű polgár tollából, azon lelkes felszólalás, mely engem ezen alábbi — valósult tények — előterjesztésre készítetett. Köszönettel tartozik ezen nemes polgárnak a székesfejérvári kereskedő ifjak mindegyike, mert jelenlegi satnyult s háttérbe vetett helyzetüket megfoghatóvá tette előtűk s serkenti az ujjonnan szervezendő „Önképzőkör“ létesítésén fáradozó ifjuságot, hogy ezt mielőbb virágzásba hozza. Egető szükség is van erre különösen Székesfejérvárott — hol mint író ur mondja — fájdalom, hogy igaz s nem lehet a kereskedő ifjakat máshol találni, mint azon helyeken, melyek másodsorzi megnevezésre nem is méltók. — És miért nem intéz ilyen lelkesítő szavakat az ifjusághoz több t. főnök ur is? ezen kérdésben kell keresni az okot, mely a „kör“ anyagi virágzását nem engedi.

Volt Székesfejérvárnak kereskedő ifjak „Önképző köre“ én is voltam két évig tagja; de kénytelen lett szétoszlan, tapaszta!

tehát, és nem annyira személyem, — a jövőbeni ifjuság érdekében, irány... felszólalásom e tárgyra. — A fő nehézségeket kivétellel a t. főnök urak gördítik az önképzés szükséges volta elé. Vannak fájdalom oly főnök urak, kik a serdülő ifjaknak ellenzik, sőt meg sem engedik a „kör“ tagjává lenni, ennek igazsága felett a felelősséget magamra vállalom, mert sajnálattal kell bevallanom, hogy ép nekem volt ez elleneve, jólehet a régebbi korban, midőn t. főnök urak ifju éveiket tölték nem volt ilyes „Önképző kör“ azért ne legyen most sem? furcsa gondolat ez, de valósult tény, ma már szükség van erre ha szegyet nem akarunk vonni czéjjeikre az illető t. főnök urak. Egy másik hátrány az, hogy többnyire a fűszer-osztályban működő ifjak nem részesülhetnek kellőleg a társadalom e szükséges élvezményében, az idő hiányában nyáron nem is lehet kivánni, de téli időnyben nincsen soknak kőznapi órája, azaz hogy lehetne, de ha a t. főnök urak visszariadnak, mivel visszaélések történnek ezen időkben, s csupán a vásárnapi órákért pedig nem hozzák az áldozatot azért, mert nem élvezhetik „Önképző kör“ jótékonyosságát kellőleg, nem is lehet aztán csodálni ha az önképzés nem virágzik, s író ur által jelzett helyeken lehet az ifjuságot találni, mikor ennek okozói a t. főnök urak szeszélye.

Ezen megjegyzéseimet mint tiszta igazságot a „kör“ létesítésén fáradozó ifjak figyelmébe ajánlom s kérem őket sziveskedjenek ezen pontokat a főnök uraknál indokolni s őket is tagoknak megnyerni, talán ez által a serdülő ifjak a különböző szeszélyektől meg leendnek védve, legyen jelzavuk: „a drága idő mulik s vissza nem jő.“ — Midőn az „Őszinte szavak“ írójának köszönetemet nyilvánítanám, kívánom, hogy mielőbb szép siker koszorúzza a „székesfejérvári kereskedő ifjak önképző körét.“

A..... L.....

A oly kevesebb volt volmeki, nagyobb messze vad bér rója le a honm An a békés gárokát mor, m s tartalé ajkairól helyett seért en lehetve keresőil dermesz Ez várom róságát sében képvise 1) urak v gyonosa történt tottak v segélye kiltassé szerint nek. — tak hát és korá minta zendő, neje mi házról-mük, külön mányo hetenk szahag H készsé nélkü csak a hálás fia, m azon t annyit legköz érése nagyra S 26-án. / a mozi da Folyó szám A 1 Nag 69. 2 Szab 3. Bol 3. ez NE készítés sionlón részére F hó 25. es. ki grófi közep ték n Ján o nök é szenté neveze a leá óvoda jelenl esetéb ki va val és s töb szerz é ur is tágas s nag kolák legjol A a nem s az tettek olyan, megé

Lapja

Körrendelet.

A legközelebbi mozgósítás folytán nincs oly községe a járásnak, melyből több vagy kevesebb számú családja be nem szállított volna. Ezek legtöbbjének neje s gyermekei, a kenyérkeresőtől megfosztva, a legnagyobb inséggel küzdenek; míg a család fő messze vidéken Bosznia és Hercegovina vad bércei közt, zérével s talán életével rója le hadkötelezettségének terhes adóját, a honmaradottak megkímélésével.

Annál hangosabban kell, hogy érdekelje a békes tűzhelynél visszamaradott honpolgárokat azon kétségbe ejtő panasz és nyomor, mely a fegyverre szolított honvédek s tartalékos katonák nejei és neveletlen árvái ajkairól hangzik, kik elvitt élet fenntartójuk helyett csak is az élet nyomoru tengethető seért emelik panaszszavukat, reményük sem lehetvén, hogy a bekövetkező túlr kenyerkeresők hazatérhetnek s őket az éhség és dermesztő hideg ellen óvhatják.

Ezen vérfagyasztó állapotok között el várom minden járásom községébeli előjáróságtól, különösen a község ügyei vezetésében első soron közreműködő jegyzők s képviselő-testületektől, hogy:

1) Minden községben a lelkes, földesurak vagy képviselők, gazdatisztek s vagyonszobos polgárokból, — ha még eddig nem történt volna — egy a mozgósításra beszólított visszamaradott segélyre szorult családai, segélyezésére gondozó bizottság azonnal alakítsák meg, s ezen bizottságok tagjai névszerint s községként hozzájáruljanak bejelentéseknél. — 2) Minden községben a mozgósítottak hátrahagyott nejei és gyermekeik száma és kora névszerint kitüntetessék a % alatti minta szerint; a jegyzett rovatba bejegyzendő, hogy a mozgósított család fő vagy neje minő vagyonnal bír. — 3) Minden község házról-házra eszközöljön gyűjtést, gabnane-műek, hűvelyes veteményekre (bab, lencse) külön ivén, ugy külön ivén pénzbeli adományokra s mindezen gyűjtések lehetőleg hetenként osztassanak ki a szűkölködő viszahagyott családoknak.

Ha a községek — mint bizton hiszem — készséggel segélyezendik ezen önhibájuk nélkül inséget szenvedő családokat, akkor csak azt fogják megmutatni, hogy először hálás nemzet fia; másodszor hogy ily nemzet fia, melynek fennmaradásához meg vannak azon szellemi erők, melyek mellett a már annyit zaklatott magyar nemzet, nemcsak a legközelebbi 1000 éves fennállásának megérésére, hanem az újabb másodszázad évbenei nagyrafeljövélre jogosult.

Szolgabírói hivatal Moórott 1878. aug. 26-án. — Grossinger István solgabíró *).

Összeírása a mozgósított tartalékosok s honvédek családainak, kik N. községből behívtattak.

Folyó szám	N E V	A mozgósított nejeinek és gyermekeinek v. szüleinek	Hány éves?	Jegyzet
1	Nagy György 69. sorsz. honvéd	Pap Ida Nagy István Nagy István Nagy Mari	24	Van 1/4 telek, szőlő; segítségre van ipa. 4 ki a visszahagyott családdal lakik
2	Szabó János honvéd	Kőrössi Mari gyermek nincs	22	Vagyon nincs, de a nő ép és munkaképes
3	Boldog István 3. ezred, tüzer	Özv. Boldog Péterné anyja	60	Semmi vagyon nincs s az otthonlevő testvérek sem segélyezhetik az anyát sok tagból álló családjai miatt

És így tovább.

NB. Kihirdetendő a községben, hogy a lakosság készítsen tétést, azt a bíró hetenként vegye át, s hasonlóan hetenként ide küldje be, — hogy a sebesültek részére innét illető helyére adathassék. Kelt mint fent.

LEVELEZÉS.

Perkátá, 1878. aug. 28.

Tek. szerkesztő ur!

Fényes ünnepnek voltunk tanu folyó hó 25-én Perkátán, hol gróf György László cs. kir. kamarás és vallásos leánya Teréz grófi kisasszony ő méltóságai a község közepén épült apáca-zárdával megörökítették nevüket. A szép épület mélt. Pauer János fölszentelt püspök, káptalani helynök és nagyprépost által vasárnap lett fölszentelve s lakóinak: Paulai szt. Vinczéről nevezett szeretett testvéreinek átadva, kik a leányosztályok tanításával és a kisdudóvoda kezelésével megbízattak. Az intézet jelenleg 4 individuummal bír, de szükség esetében 5-öt is elfogad. A kápolna fényesen ki van állítva, gyönyörű ezüst monstrantiával és kehelyvel, pompás fészharmonikával s több értékes tárggyal bír, melyek megszerzésére főt. Galgóczy Ferencz plebános ur is 1000 forinttal járulni sziveskedett. A tágas ovoda 3—400 gyermeket befogadhat s nagyszerűen fel van szerelve. A leányiskolák is gróf ő méltósága bőkezűségéből a legjobb karba helyeztettek.

Adja az ég, hogy a szent cél, mely a nemes jótévkök előtt legeg, biztosan elérve, s az áldozat, melyet a köznevelés oltárára tettek, mennél áldásosabb legyen. B. J.

* G. I. solgabíró ur töltesz a megyén s mint olyan, a ki nemcsak viseli, hanem érti is hivatalát, megérdemli, hogy szívből áldassuk őt. Szerk.

Eszék, 1878. aug. 28.

Tek. szerkesztő ur!

Szíveskedjék becses lapjába egy kis tért adni, mely a 65-dik honvéd-zászlóalj elindulását és megérkezését leecseteli.

Alig volt vasuti állomás, mely bennünket ne várt volna. Megérkezve Barcsra a cs. kir. élmezési parancsnokság által eleve készített jó gulyáshussal a legénység megvendégeltetett.

Szigetvári állomáson is sok nép vala. — A pécsi állomáson a város hölgykoszoru jelen voltak, Pécsét állomásozó összes tisztakar, valamint a városi előjáróság is nagy számmal volt képviselve, vonatunkat mindenhol az elindulásig beárva fehér kendőt lobogtattak egy-egy „Isten hozzáddal.“ — Eszékre megérkezünk éjjeli tizenkét óra után, hol katonáink bámulatos csend és rendben felálltak, mely felállítás után lak-helyeikre indítottak. Zászlóaljunk 1-ső és 2-dik százada négy napra a polgársághoz szállásoltatott el, míg a 3-ik és 4-ik század az ugynevezett „General-kaszárnyába“ ment. A polgárságnál levő századok is a várba mennek, mihelyt az 52-ik Ferencz-Károly nevű viselő gyalog serezed egy százada Eszékrol kivonul. Az összes őrségeket átvettük s naponta 120 ember megy szolgálta. A legénység hangulata jó, egészségesek és vigak, ugy szolgálat-szeretők is.

Végül kötelességünknek tartjuk Fejérvár lelkes polgárainak zászlóaljunk irányában tanusított szívélyességükért forró köszönetüket nyilvánítani.

Isten tartsa Székesfejérvár lelkes polgárait. Viszontlástig Cps Gy. fh.

KÖZGAZDÁSZAT.

Lobmayer J. F. terményüzleti jelentése.

Budapest, 1878. augusztus 20. Károly-körút 15.

A lefolyt héten a hangulat megváltozott és a nagyobb hozatok folytán búzával folytatolagosan 30 krnyi csökkenés állt be; — ellenben a rozs változatlan maradt és csupán kivételre vásároltattok. Arpa takarmányi változatlan, malátá és serfőző keresett és 10—15 krral jobban lett fizetve. Kukoricza valamivel szilárdabb, de mégis üzlet nélkül. Zab — itteni fogyasztásra — kisebb hozatok folytán 10—15 krral magasabb. — Repeze a tömeges kínálás és külföldi vevők hiánya miatt elanyhult — Vasárnap, f. hó 18-án a zabban erős kínálás volt, mi által a malmok visszatartók lettek s az árak 10 krral csökkentek. A tegnapi gabnavásáron — mely meglehetősen látogatott volt, azonban semmi tekintetben sem felelt meg — buza csupán finom minőségű, kivételre vétetett tekintetbe, az ár minőség szerint 5—10 krral csökkent. Rozsot kivételre változatlan áron vásárolták. Arpa ellenben kerestetvén, takarmányi változatlan, malátá és serfőző 10—20 krral jobban lett fizetve. Kukoricza és zab üzlet nélkül. Repeze tökéletesen elhanyagolt.

Ma a buza-üzlet a tömeges kínálás következtében tovább lanyhult és a finom buza 50 és a közepes 15 krral csökkent.

A mai árak következők 100 kilónként és készpénzért:

Tiszavidéki buza 78 klg. 9.70—80, 79 klg. 10.—10.15, 80 klg. 10.25—30. Pestvidéki buza 78 klg. 9.35—40, 79 klg. 9.60—70, 80 klg. 10.75—80. Bánáti buza 78 klg. 9.45—50, 79 klg. 9.60—65.

Fejérmegyei buza 78 klg. 9.60, 9.70 79 klg. 9.90—10.— 80 klg. 10.15—20.

Felsőmagyarországi buza 78 klg. 9.10—20, 79 klg. 9.45—45, 80 klg. 9.60—70.

Ros — emelkedett — 6.—, 6.15.

Arpa — keresett és emelkedett — takarmányi 5.60—6.—; malátá 7.—8.—; serfőző 8.50 9.—.

Zab emelkedett 5.50—6.—.

Kukoricza emelkedett 5.40—60.

Káposztarepeze erősen csökkent 13.—, 13.10. Bánáti repeze 12.70—80.

Liszt. Az üzlet elmúlt héten kellemesbnek mutatkozott, mivel külföldről, különösen Anglia és Schweiczból mégis néhány rendelet érkezett, ellenben a belföldön az üzlet nem változott.

Becses megbízásait és szállítványait kérve vagyok teljes tisztelettel

Lobmayer J. F.

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* Megjelent: „A közigazgatás-jog tudománya.“ Elméleti és gyakorlati kézikönyv. I. kötet: Előismeretek. I. könyv. I. rész: Általános bevezetés. Jegyzet: Az I. kötet 7—8 könyvből, s 45—50 ívből álland; s a 6—7 ives könyvek havi időközökben jelennek meg és küldetnek szét. Feltételek: I. Utánvélt megrendelés esetén a havonként megjelenő könyvek, a megrendelőnek postán, vagy a helybeli könyvtár útján küldetnek meg, s a könyv ára az átvételkor illetőleg postautánvét, vagy esetleg postautalvány útján fizetendő le; és pedig: I. A 6—7 ives egyszerű könyvekről 1 azaz

egy frt. o. é. 2. A 12—13 ives esetleg két-tós könyvekről 2 azaz két fr. o. é. II. Előfizetés útján való megrendelés esetén, tekintve a kezelést és költségek egyszerűsítését, az előre beküldött 5 frt. azaz öt forint o. é. előfizetési díjösszegért az előfizetőnek a könyvek havonként címzeikre bérmentve küldetnek meg. Gyűjtőknek minden hat példány után egy tisztelet-példány jár, írta: Bakos Gábor. Mint szakavatottan írt jeles művet, mely ezideig egyetlen a maga nemében, ajánljuk különösen megyei, városi tisztviselők és bizottsági tagok figyelmébe, addig is, míg a programot egész terjedelmében közölünk. A megrendelések: Bakos Gábornak Budapesten, kecskeméti-utca 7. sz. a. címzendők.

* Előfizetési felhívás „A Nép Kertésze“ mint a községi faiskolák és az országos kertipar egyesület hivatalos, — a kertipar és befutás szakképzésének 1879-ik évi folyamára. Szerkesztő Lukács Sándor. Megjelenik ezen lap havonként kétszer, minden hó 5-ik és 20-ik napján szükséges fametszvényekkel felvilágosítva. — Közl. ezen lap a kormány, a hatóságok és a faiskolák rendezésére kiküldött miniszteri biztos ez érdeklő rendeleteit intézkedéseit; hoz gyakorlati szakképzésről és utmutatásokról, tekintettel mindig hazai viszonyainkra; minden e téren felmerülő mozgalmakról, találmányokról és felfedezésekről tájékoztatást nyújt; a felvett szakkavagó bármely kérdésre az interpellációk rovatában felvilágosítást és utbaigazítást ad; üzleti közös tárczája nyitva áll minden szakképzés és eladá-sok díjmentes hirdetésére; annál fogva a kertipar termelvények minél jóvedelméhez több értékesítésére, illetőleg a legbiztosabb beszerzésre közben jár, és ekként a hazai kertipart; a közigazgatás a szak és üzleti téren előmozdítja. A Nép Kertésze lap előfizetési ára egész évre 3 frt. fél évre 1 frt. 50 kr.

* Megjelent Miskolcban Fraenkel B. könyvkereskedésében Kálmánczki Endrétől „Nótán, vagy az asszonyi hivatás tudománya.“ Ára 24 kr. Ajánljuk e cseleszerű kis könyvet, mert kivált korunkban vajmi sok nőnek van szüksége hivatása tudományára.

* Beküldetett az „Um die Erde“ című utelírás 21—30. füzeté érdekesítő tartalommal s számos igen szép képpel. Igen ajánljuk ez érdekes művet azoknak, kik az utelírások s földrajzban gyönyörködnek. — Megszerezhető Hölder Alfréd bécsi könyvkereskedésében, Rothenthurmstrasse 15. sz.

* Beküldetett. Az országos nőiparegyelet ipariskolájának értesítője az 1877/78-ik tanévről, közli György Aladárné igazgató. Magában foglalja a tanintézet történetét, tervezetét; a tantárgyakat, szóval az intézet mibenállását.

Hireink.

— Felhívás. Városunk törvényhatósági bizottsága folyó hó 22-én tartott közgyűlésében elhatározá, miszerint a mozgósítás következtében behívott cs. kir. katonák és honvédek itthon maradt szegényebb sorsu családtagjai segélyezésére a község körében gyűjtést rendező bizottság választott, melynek tisztéhez tartozand egyszersmind a begyűlendő összeg lelkiismeretes elszámolása, nyugtázása és igazságos felosztása. E bizottság megbízásából tisztelettel értesitem a t. városi községet, miszerint dr. Say József ur, mint a gyűjtést rendező bizottság elnökének aláírása és hatósági ellenjegyzés mellett a város 7 részre osztott gyűjtési kerületei számára 7 gyűjtő-ív lön kibocsátva. — Tisztelt község! Legfelsőbb parancs folytán hadilábra lön állítva az itt székelő cs. kir. 69-ik gyalogezred és a 65-ik honvédzászlóalj. E város fiai képezik és ezredeknek jelentékeny részét. Az ifjút elszólítja a kötelesség szülőitől, a férfit ott kénytelen hagyni a családi tűzhelyet. Napok óta népesebbek utcáink behívott ifjainktól és nincs közöttünk senki, ki tanuja ne lett volna egyes oly jelenetnek, hol nem a fáradalom és vesztély tudata csalt ki az ifju és távozásra hívott férj szeméből könnyeket, hanem azok sorsa feletti aggodalom, kiket övének nevez. Adakozunk tehát! nyhítsák azon családok sorsát, kik a családőt távozával kenyérkereső nélkül maradtak, s az irántuk érzett rokonszenv és szeretet melegével iparkodjunk megértetni velük, hogy elhagyatva nincsenek. Székesfejérvárott, 1878. aug. 23. Havranek József v. kapitány, mint a gyűjtést rendező bizottság jegyzője.

— Katonáink távozasa. A 69. számú Jellachich-ezred, melynek legénysége Fejérvár város, Fejér- és Tolnamegyék fiaiból áll e hó 27. és 28-ik napján távozott városunkból a csatatérre. E két napon folytonos mozgás s legnagyobb mérvű izgatottság uralkodott városunkban s ezt nem is lehet csudálni, kinek fiát, testvérét, kinek édes apját, férjét, jegyesét, rokonát s barátját hívták be. Ez első csapat, mely 4 századból állt kebben este utazott. A kaszárnya körüli utcákban s megyeház-téren folyton hullámozott a község már a délutáni órákban; végre este pedig különösen a kaszárnya-utca tömve volt községgel. Este 9 óra után lett felállítva a távozó csapat a megyeház előtti téren, hol Gugg tábornok tartott

szemlét, ezután imát parancsolt s végre az indulás kezdődött. Ropant község kísérte katonáinkat a vasúthoz s 11 órakor éjjel robogott el velők a vonat Eszékre. A második csapat hajnalban ment; a harmadik szerdán délben szintén a megyeház előtt állítottat fel s a rövid szemle, majd ima után kivezényeltetett a vonathoz, ezek délután 3 órakor indultak el; mind a három szállítmány Eszékre vitétt, honnét Bosznia-ba fognak menni. Katonáink s a nagy község közt — nem lelkesedés, de lehangoltság uralkodott — mit a bucsuzás fájdalmi okoztak. A vasutnál különösen szomorú jelenetek fordultak elő, midőn a szülő fiától, testvér testvérétől, férj nejétől bucsuzott. A vonatok távozasakor majd mindnyájunk szemében könny ült, mert tudtuk, hogy drága, szeretetre vevőnk a csatatéren vitének. Aldja meg az Isten őket, s szerencse s dicsőség legyen velök.

— A székesfejérvári „Fröbel-féle gyermekkert“-ben a nyilvános foglalkozás csütörtökön szépen sikerült. — Község szép számmal jelent meg. Ott volt képviselve nemcsak az iskola-tanács, de a fejérvári tanügy barátok nagy része is. A kisdudok haladása felett örömeztet fogta át minden jelenlevő keblét s örültünk valóban e szép tanítási rendszer sikere felett.

— A megyei és városi behívott póttartalékosok megvizsgálása szeptember hó 4-én fog eszközölnetni a megyeházban.

— Adomány. A „fekete sas“ és „magyar király“ vendéglő személyzete a behívott honvédek s közös katonák szegény családai számára 14 frt. 20 krt. gyűjtött össze. Igen szép és követésre méltó tett.

— Jegyzői vizsga. A megyeházban csütörtökön községjegyzői vizsga tartatott; két jelelt volt, de mindkettő elbukott.

— A székesfejérvári jövő évi országos kiállítás végrehajtó bizottsága holnap, szeptember 1-jén, mint lapunkban már említettük, d. u. 3 órakor ülést tart, melyre újra felhívjuk a tagok figyelmét, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

— A megyei hatóságnál megürlt tisztai állásokra már a mozgalom lassanként megkezdődött. Tudósítónk szerint a ráczalmási járásban megürlt solgabírói állásra Ritter István jelenlegi segédsolgabíró; a székesfejérvári solgabírói állásra Huszár Ágost sárbogárdi solgabíró, ennek helyére a sárbogárdi solgabírói állásra pedig Nagy Kálmán jelenlegi ottani segédsolgabíró fognak fellépni.

— A városi kórházi orvososi és szegény-orvosi állás a szeptember hó 2-án tartandó közgyűlésen töltenek be. Pályázó mind-egyik állomásra van elég.

— A székesfejérvári „Fröbel-féle gyermekkert“-ben, mely Schwarcz Mária k. a. vezetése mellett szépen virágzik — a tanévre a beírások most kezdődtek meg. Az intézet helyisége ur utca Szöllösi féle ház. A gyermekkertbe felekezett különbség nélkül felvétetnek kis gyermekek, még vidékről is teljes ellátással.

— A harcztér első vendége. Közelebb érkezett meg városunkba Hettlinger adóhivatali tisztviselő, ki mint tartalékos hadnagy volt behíva és sok küzdelmen, vesztélyen ment át, több csatában is részt vett. Azonban a nagy ut a folytonos szenvedés és nélkülözés annyira megviselte, hogy a jó egészségben távozott fiatal ember, egészségét elveszté s a betegség oly erőt vett rajt, hogy kénytelen vala visszatérni.

— A városi polgármesteri állás a hét-főn, szeptember 2-án, tartandó közgyűlésen fog betöltetni. Reméljük, hogy a városi bizottság e fontos és tekintélyes állásra szakavatott, érdemes férfit választ. A nagyfontosságú ülés lefolyásáról részletes tudósítást hozunk.

— A harcztérre szállított katonáink közül a honvédek Eszékre szerencsésen megérkeztek s onnét már számtalan levél is érkezett tőlök; mint hírlík 3 napnál tovább nem maradtak ott, hanem még bizonytalan hova — elvitetnek. A Jellachich-ezred elszállított legénysége Eszékre érkezett, honnét már el is indult gyalog Bród felé s 4 nap alatt a csatatéren lesznek.

— Városunk fiatalágának nagyrésze a harcztérre, részben pedig a honvédséggel az eszéki várba vitétt. Számtalan fiatal ügyvéd, kinek már virágzó irodája volt, kénytelen vala bizonytalan időre itt hagyni irodáját; — több tisztviselő nyugalmas állását cserélte fel fegyverrel. Iparos, földműves, kereskedő akárhány szép gazdaságát, üzletét hagyá itt a romlásnak. Bizony szomorú képe ez a mostani városi életnek. Fiatalágunkból alig látunk néhányat, az ismert arczok nagyrésze hiányzik. Élet nincs, csak komoly, levert arczokkal találkozunk mindeniütt.

— A városunk s megyénkbeli ujjon-csozó 10-ik huszár-ezred is mozgósítottat s az ezekhez tartozó tartalékosok szintén behivatnak.

— A helybeli vasuti indóháznál már katlanokat állítottak fel, miután az itt átszállított nagyszámú katonaság közül több szállítmány délben vonul át s a delet itt tölti. Majd minden nap visznek át pár vonatot szállítmányt.

